

RAVLUNDAÖVNINGEN som blev SYSTEMÖVNING SPANING som blev ÖVNING FOCUS.

Bakgrund

När jag var flygchef på F11 kom dåvarande armésamverkansoff Ingemar Persson till mig och föreslog att vi skulle försöka få tillgängligt lv i Skåne uppställt på Ravlunda skjutfält. Jag vill minnas att det var inför övningsplanläggningen år 1975 och att den första övningen genomfördes våren 1976. Även marinsamverkansofficeren Bo Cederholm nappade på idén innebärande att även fartyg ur Kustflottan deltog. Efterhand utökades hotbilden även med jaktflyg. Övningen genomfördes årligen. Namnet ändrades efter några år till Systemövning spaning.

Målsättningen för spaningsflyget var att få en uppfattning om vår taktik var lämplig mot modernt svenskt luftvärn. Målsättningen för luftvärnsförbanden var att öva mot kvalificerat flyg.

Det första året tilldelades F11-divisionerna tid i övningsområdet och spaningsmål. Övningen genomfördes med Ronneby som T-bas. Senare leddes övningen från spaningsavdelningen i S1 och deltagande flygförband grupperade Ronneby. E1 deltog med enstaka attackflygföretag från ordinarie baser.

De första åren var det luftvärnsförbanden som stod för utvärderingen. Allteftersom övningen växte i omfattning och även attackflyg började delta uppstod en officiell diskussion mellan dåvarande arméchefen och CE1. Ordväxlingen i media var häftig, var och en höll på sitt. Diskussionerna ledde till satsning på en mer objektiv utvärdering. Efterhand kopplades dåvarande FOA in med Ove Kallin och Peter Stendal som operatörer. Handläggare av utvärderingen och kontakterna med FOA blev Sigge Persson, efter något år involverades även Lars Sjöberg i utvärderingsarbetet. Möjligheterna till en bra utvärdering ökade i och med ombeväpningen till S37, via datakameran erhöles bland annat tid, flygväg och flyghöjd. Efterhand kunde verkan av sovjetiska lv-system grupperade i målområdet simuleras. Detta innebar att övningsändamålet ökade markant för de deltagande flygförbanden.

Övningen väckte så småningom stort intresse och antalet deltagande förband ökade. Lv-förband från i stort sett hela landet kom till Ravlunda. På flygsidan ökade attackflygets deltagande och även Tp84 deltog. Vi fick även tillstånd att öva med olika telemotmedel.

Övningsområdet vid Ravlunda var mycket begränsat och det fanns små möjligheter att variera inflygningarna som i huvudsak var låsta till inflygning från havet. Det fanns flera skäl till att flytta övningen till andra delar av landet. 1984 års övning genomfördes därför på Gotland och namnet ändrades till FOCUS. Det var E1 SPA/UND som stod för denna framsynta namnändring. FOCUS 1985 genomfördes i ÖN. 1986 genomfördes övningen i anslutning till Hultsfredsbasen. Den leddes från spaningsavd i sektor Mitt. Ett av mina bestående minnen från den övningen var de många bullerklagomålen. Efter den övningen hade vi i fortsättningen en väl utbildad bullerhandläggare ingående i övningsledningen (Eivor Mann F7). Nu hade intresset för övningen vuxit i FV och bland LV-förbanden. Allt fler förband

deltog vilket innebar att planerings- och utvärderingsarbetet blev omfattande. Därför togs beslutet att övningen skulle genomföras vartannat år.

Efter Hultsfred genomfördes övningen i maj 1987 i Gävle- Tierps-området. Kustflottan deltog med fartyg i Gävlebukten. Lvförband var grupperade vid Bönan, Skutskär, Tierpbasen och Hållnäs med Lvakn 40, rb 70 och rb 77. De simulerade sovjetiska lv-systemen var SA-6, SA-13 och ZSU-23. På fartygen SA-N4. F16 deltog med JA37. Ledningen utfördes från spaningsavd i sektor Mitt.

Flytten av övningsområdena till olika delar av landet innebar ett utökat övningsändamål för lv-förbanden. Förutom att öva mot kvalificerat flyg fick man god insikt i möjligheterna att gruppera lv-förband vid aktuella skyddsföremål för att uppnå bästa möjliga verkan.

FOCUS -89

FOCUS-89 genomfördes i ÖN i augusti 1989 med målområde Tåme/Fällfors, Gunnarn/Vindeln och Arvidsjauer och ledning från spaavd i sektor ÖN. Övningsområdet var bra, det medgav flexibelt uppträdande. Nu hade övningen antagit imponerande dimensioner.

Deltagande arméförband

Övnledning Armé, 5. pvhkpkomp	Malå		
6. brokomp	Gargnäs		
Lvakn 40, rb 70, rb 77.	Tåme	Sim lv-system	SA-6, SA-13, ZSU-23
Lvakn 40, rb 70	FÄL	”	SA-13, ZSU-23
Rb 70, rb 77, rb 90, cig 790, FJS	GUN	”	SA-6, SA-13, ZSU-23
Rb 70	Vindeln	”	SA-6, SA-13
-----	Arvidsjauer	”	SA-6, SA-9, ZSU-23

Deltagande fartyg ur Kustflottan

Piteå, Ystad, Strömstad, Visborg, Norrköping, Mode, Hugin, Västerås. 57mm akan. Simulerat system SA-N4

Deltagande flygförband

71/72 afdiv, 172 sfdv	JOK
52. ladiv, Sk60 TTHJ	HED
162. jfdv, 212. jfdv, 212. sfdv, 71. tpdiv (Tp84), mfdv	KAX
151./152. afdiv, 131 sfdv	ÅMS
61./62. afdv	KUB

VHS-band från utvärderingen av samtliga FOCUS-övningar där E1 SPA/UND ansvarade för övningen finns på F11 museum

Härmed slutar mitt kunnande om ÖVNING FOCUS. Jag känner dock till att den genomförts in i modern tid.

Kurt Ottosson

CF F11 1974-1977.

C SPA/UND 1981-1983, 1985-1990.

